

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)
**ЗАКЛАД ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
"КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ №3"**

Методичні рекомендації до практичних занять
з дисципліни: “Медсестринство в акушерстві”

Підготував викладач
Мацко Генадій Васильович

Тематичний план практичних занять

Тема 1: “Організація акушерської допомоги в Україні. Охорона праці в галузі. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності ранніх термінів.”

Тема 2: “Діагностика вагітності пізніх термінів. Багатоплідна вагітність. Вузькі тази. Неправильні положення плода. Тазові передлежання плода.”

Тема 3: “Пологи. Знеболювання пологів. Патологія пологової діяльності.”

Тема 4: “Фізіологічний післяпологовий період. Кровотечі в післяпологовому періоді. Післяпологові гнійно-септичні захворювання.”

Тема 5: “Кровотечі під час вагітності та пологів. Акушерський травматизм.”

Тема 6: “Гестози вагітних.”

Перелік практичних навичок з дисципліни

№ Теми	Назва маніпуляції
I	1. Оформлення направлень для лабораторного дослідження. 2. Ведення облікової документації ЖК(індивідуальна карта вагітної та породіллі, обмінна карта). 3. Веденні облікової документації пологового будинку(історія пологів, картка новонародженого). 4. Дослідження за допомогою дзеркал. 5. Проведення бімануального піхвового дослідження. 6. Збирання анамнезу.
II	1. Вимірювання висоти стояння дна матки. 2. Вимірювання окружності живота. 3. Визначення положення, позиції, виду та передлежання плода на фантомі. 4. Вимірювання зовнішніх розмірів таза. Вимірювання індексу Соловйова. 5. Визначення передбачуваної дати пологів. 6. Визначення дати надання декретної відпустки. 7. Визначення справжньої кон-югати, діагональної кон-югати. 8. Вислуховування серцебиття плода
III	1. Спостереження за розвитком пологової діяльності. 2. Відтворення біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання на фантомі. 3. Визначення ознак відшарування посліду на фантомі. 4. Участь в огляді посліду та визначення його цілісності на фантомі. 5. Визначення крововтрати в пологах. 6. Видалення посліду зовнішніми прийомами.
IV	1. Проведення туалету новонародженого. 2. Техніка зціджування молока та догляд за молочними залозами. 3. Догляд за швами на промежині.
V	1. Спостереження за станом породіллі.
VI	1. Дослідження сечі на наявність білка. 2. Виявлення прегестозу у вагітних(проба Мак-Клюра-Олдріча) 3. Надання невідкладної допомоги при еклампсії

Тема 1: “Організація акушерської допомоги в Україні. Охорона праці в галузі. Профілактика захворювань в акушерських стаціонарах. Фізіологія вагітності. Діагностика вагітності ранніх термінів.

Актуальність теми: Акушерська допомога — це важлива галузь медицини, яка забезпечує надання медичної допомоги вагітним жінкам, родільням та породільлям. Основна мета акушерської допомоги полягає в забезпеченні безпечних пологів та післяпологового періоду для матері та новонародженого.

Україна приділяє велику увагу організації акушерсько-гінекологічної допомоги. На державному рівні впроваджуються заходи для покращення доступності та якості медичної допомоги для жінок та дітей. Це включає розвиток спеціалізованих стаціонарів, методичні рекомендації та нормативи.

План заняття: Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться в кабінеті доклінічної практики або жіночої консультації.

Студенти ознайомлюються зі структурою, обладнанням, документацією, організацією медичної допомоги.

Вимірювання жіночого тазу, визначення термінів вагітності та пологів, ведення вагітних.

Перелік практичних навичок до теми:

1. Оформлення направлень для лабораторного дослідження.
2. Ведення облікової документації ЖК(індивідуальна карта вагітної та породіллі, обмінна карта).
3. Веденні облікової документації пологового будинку(історія пологів, картка новонародженого).
4. Дослідження за допомогою дзеркал.
5. Проведення бімануального піхвового дослідження.
6. Збирання анамнезу.

Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 21 – 65.

Тема 2: “Діагностика вагітності пізніх термінів. Багатоплідна вагітність. Вузькі тази. Неправильні положення плода. Тазові передлежання плода.”

Актуальність теми: Діагностика вагітності — це процес визначення наявності вагітності та контролю за її розвитком. На ранніх термінах вагітності важливо вчасно виявити цей стан, адже це дозволяє вжити необхідних заходів для збереження здоров'я мами та майбутнього малюка.

План заняття: Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться в кабінеті доклінічної практики, відділенні патології вагітності де студенти ознайомлюються з ознаками зрілого плода, зі збиранням анамнезу, оглядом вагітних, вимірюванням зовнішніх розмірів таза, висоти стояння дна матки та окружності живота. Визначення термінів вагітності та пологів, методам діагностики багатоплідної вагітності.

Перелік практичних навичок до теми: 1. Вимірювання висоти стояння дна матки.

2. Вимірювання окружності живота.

3. Визначення положення, позиції, виду та передлежання плода на фантомі.

4. Вимірювання зовнішніх розмірів таза. Вимірювання індексу Соловйова.

5. Визначення передбачуваної дати пологів.

6. Визначення дати надання декретної відпустки.

7. Визначення справжньої кон-югати, діагональної кон-югати.

8. Вислуховування серцебиття плода.

Література: Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 65 – 105.

Тема 3: “Пологи. Знеболювання пологів. Патологія пологової діяльності.”

Актуальність теми :

Звісно, тема пологів є дуже важливою, особливо для майбутніх матерів.

Передчасні пологи:

Передчасні пологи відбуваються до 37 тижнів вагітності.

Основна мета – забезпечити безпечний перебіг пологів та народження плода.

Важливо проводити передчасні пологи у спеціалізованих акушерських стаціонарах з умовами для інтенсивної терапії та реанімації новонароджених.

Знеболювання під час пологів:

Існує багато методів знеболювання, включаючи епідуральну анестезію, релаксацію, гіпноз, масаж та інші.

Нормальні пологи:

Це пологи від 37 до 42 тижнів вагітності без ускладнень.

Вони відбуваються при задовільному стані матері та новонародженого.

План заняття: Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться в пологовому будинку, відпрацьовують методику акушерського обстеження, біомеханізму пологів, ознайомлюються з тактикою ведення пологів. Студенти беруть участь у визначенні цілості плаценти, крововтрати під час пологів, проведенні першого туалету новонародженого. Сучасні методи знеболювання пологів. Ознайомлення з апаратурою, лікарськими засобами для знеболювання пологів.

Перелік практичних навичків до теми:

1. Спостереження за розвитком пологової діяльності.
2. Відтворення біомеханізму пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання на фантомі.
3. Визначення ознак відшарування посліду на фантомі.
4. Участь в огляді посліду та визначення його цілісності на фантомі.
5. Визначення крововтрати в пологах.
6. Видалення посліду зовнішніми прийомами.

Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 115-149.

Тема 4: “Фізіологічний післяпологовий період. Кровотечі в післяпологовому періоді. Післяпологові гнійно-септичні захворювання.”

Актуальність теми :

Звісно, фізіологічний післяпологовий період – це важливий час для жінки після народження дитини.

Тривання післяпологового періоду:

Починається відразу після закінчення пологів.

Зазвичай триває приблизно 6 тижнів.

Протягом цього часу органи репродуктивної системи жінки повертаються до стану, що був до вагітності.

Спостереження та догляд:

Після народження жінку спостерігає медичний персонал.

Акушерка контролює виділення зі статевої щілини, маткові скорочення, вимірює артеріальний тиск та оцінює загальний стан жінки.

План заняття: Студенти ознайомлюються з режимом післяпологового відділення. Беруть участь у проведенні туалету породіллі, прикладанні дитини до грудей.

Ознайомлюються з історіями пологів. Профілактика кровотечі в ранньому післяпологовому періоді. Профілактика септичних ускладнень, організація догляду та лікування. Техніка зціджування молока. Догляд за швами на промежині.

Практичні навички до теми:

1. Проведення туалету новонародженого.
2. Техніка зціджування молока та догляд за молочними залозами.
3. Догляд за швами на промежині.

Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 149-165.

Тема 5: “Кровотечі під час вагітності та пологів. Акушерський травматизм.”

Актуальність теми:

Акушерські кровотечі можуть виникати під час різних етапів вагітності та пологів.

Давайте розглянемо деякі з них:

Передчасні пологи:

Під час передчасних пологів може відбутися передчасне відшарування плаценти або передлежання плаценти, що супроводжується кровотечею.

Це може бути небезпечно для життя матері та дитини.

Під час пологів:

Під час самого процесу пологів також може виникати кровотеча:

Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти.

Передлежання плаценти.

Розрив матки або шийки матки.

Післяпологова кровотеча:

Після народження дитини може виникнути кровотеча:

Гіпотонічна кровотеча.

Затримка частин посліду.

Розрив м'яких тканин пологових шляхів.

Лікування залежить від причини та ступеня кровотечі. Важливо, щоб жінку оточували досвідчені фахівці, які вчасно вживуть необхідні заходи.

План заняття: Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться в жіночій консультації, пологовому будинку, де студенти ознайомлюються з виявленням жінок із чинниками ризику виникнення кровотечі. Ознайомлення з історіями пологів з різними видами пологових травм, розв'язування ситуаційних задач. Участь у накладанні швів на промежину. Участь у проведенні догляду за швами на промежині.

Практичні навички до теми:

1. Спостереження за станом породіллі.

Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 204-210.

Тема 6: “Гестози вагітних.”

Актуальність теми:

Гестоз (поздній токсикоз) – це патологічні стани, які розвиваються на другому і третьому триместрах вагітності. Вони характеризуються триадою основних симптомів:

Набряки (скриті та видимі).

Протеїнурія (наявність білка в сечі).

Гіпертензія (стійке підвищення артеріального тиску).

Гестоз може супроводжувати 20-30% вагітностей і є однією з найпоширеніших причин ускладнених родів. Важливо вчасно виявляти та лікувати цей стан, оскільки він може мати наслідки для здоров'я як мами, так і ненародженої дитини.

План заняття: Навчальна практика під керівництвом викладача проводиться в жіночій консультації, відділенні патології вагітних, де студенти ознайомлюються з оформленням медичної документації, виявленням вагітних з прегестозом, хворих на гестоз, здійснюють спостереження та догляд за вагітними.

Практичні навички до теми:

1. Дослідження сечі на наявність білка.
2. Виявлення прегестозу у вагітних(проба Мак-Клюра-Олдріча)
3. Надання невідкладної допомоги при еклампсії

Література: Стефан ХМІЛЬ, Медсестринство в акушерстві. Сторінки 213-221